

БЪЛГАРСКО ОБЩЕСТВО
ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ОСЕМНАДЕСЕТИ ВЕК

BULGARIAN SOCIETY FOR EIGHTEENTH CENTURY STUDIES
SOCIÉTÉ BULGARE D'ÉTUDE DU XVIIIE SIÈCLE

ДЪЛГИЯТ ОСЕМНАДЕСЕТИ ВЕК

Списание за изследване на Просвещението

ТОМ 2 (2026)

КН. 1

Тема на броя:

„Хайдути и революционери:
факти и фикции в миналото и днес“

Издание на Българското общество за проучване на осемнадесети век
София, 2026

Списание то „Дългият осемнадесети век“ е електронно издание на Българското общество за проучване на осемнадесети век, член на Международното дружество за проучване на XVIII век (ISECS). То публикува статии, рецензии и отзиви за научни събития, свързани с проблематиката на Просвещението и неговите локални версии на Балканите и сред българите.

Сайт на списанието: journal.bulgc18.com

ISSN 2603-4492 (online)

ТОМ 2

КНИЖКА 1

Научен съвет:

проф. дин Надя Данова

проф. дфн Николай Аретов

проф. дин Рая Заимова

проф. Раймонд Детрез

проф. дфн Николай Чернокожев

проф. дфн Ангелина Вачева

проф. Красимир Станчев

проф. Диего Лучи

проф. Драгана Гърбич

Редакционен съвет:

доц. д-р Надежда Александрова

доц. д-р Бойка Илиева

гл. ас. д-р Ребека Джили

© Българско общество за проучване на осемнадесети век, 2026

Сайт: <https://bulgc18.com/>

E-mail: bulgc18@gmail.com

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Мария Шушарова (Институт за балканистика с Център по тракология, БАН) – За предмодерната негативна конотация на термина „хайдутин“ – документални и фикционални паралели</i>	7
<i>Джени Иванова (Институт за исторически изследвания, БАН) – Военни фактори за развитието на хайдутството в Османска Румелия през XV–XVII век (историографски аспекти)</i>	38
<i>Александър Стоянов (Институт за исторически изследвания, БАН) – Балканските нередовни войски като компонент от военното дело на империите през дългия XVIII век</i>	60
<i>Симеон Симеонов (Институт за балканистика с Център по тракология, БАН) – Във въртопа на революцията. Трансатлантическата одисея на Луи-Огюст Феликс Божур</i>	80
<i>Бианка Гарсия (Американски университет в България) – Капитан Уилям Кид между пиратството и каперството на прага на XVIII век</i>	90
<i>Цветан Радулов (Научен архив, БАН) – През планини и гори. Свидетелства на чуждестранните пътешественици за въоръжените мъже на Балканите</i>	101
<i>Надежда Александрова (СУ „Св. Климент Охридски“) – Ние във времето: писмото на Васил Левски до Панайот Хитов в нова светлина</i>	129
<i>Рая Заимова (Институт за балканистика с Център по тракология, БАН) – Въстание и революция – щрихи от българската проза (XIX–началото на XX век) и паметта за Цоло Годоров</i>	141
<i>Бойка Илиева (ЮЗУ „Неофит Рилски“, Институт за литература, БАН) – Писателят карбонар Силвио Пелико и рецепцията на творчеството му в България</i>	154
<i>Владимир Игнатов (СУ „Св. Климент Охридски“) – „Времето още не е дошло“, или за един драматургичен прочит на хайдушкото отмъщение („Цвятко войвода“ от Атанас Узунов)</i>	180

<i>Мария Пилева (Институт за литература, БАН) – Мисионери и революционери (1858–1878)</i>	199
<i>Николета Пътова (Институт за литература, БАН) – За една „разбойна драма“ на страниците на в. „Дума на българските емигранти“</i>	220
<i>Денис Иванов (Институт за исторически изследвания, БАН) – Положението на българските доброволци в Сърбия през 1876 г. според една дописка до вестник „Възраждане“. Мит или истина?</i>	234
<i>Димитър Бурла (СУ „Св. Климент Охридски“) – Хайдутите, бабаити и революционери в театъра на честта в „Записки по българските въстания“</i>	251
<i>Радослава Илчева (Институт за литература, БАН) – Българският хайдутин и руската литература</i>	272
<i>Андреана Спасова (Институт за литература, БАН) – Ръкописни сведения за хайдушкото движение сред българите по данни от архива на Найден Геров</i>	295
<i>Кристина Камбурова (СУ „Св. Климент Охридски“) – Тихата революция на книжовниците от „втори ред“: книжовните приноси на поп Кръско</i>	309
<i>Николай Папучиев (СУ „Св. Климент Охридски“) – Хайдутите в българската фолклорна традиция и сувенирното им представяне в съвременната масова култура</i>	320
<i>Мария Маринова (СУ „Св. Климент Охридски“) – „Хайдутите“ или бунтовници – за една българска настолна игра</i>	343
<i>Елмира Василева (Институт за балканистика с Център по тракология, БАН) – Една американка на Балканите: Елън Стоун, протестантската мисионерска дейност и революционното движение на българите</i>	357

CONTENTS

<i>Maria Shusharova (Institute of Balkan Studies, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – On the Premodern Pejorative Connotation of the Term “Haydut” – Archival and Fictional Analogies	7
<i>Dzheni Ivanova (Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – Military Factors for the Development of Haidutry in Ottoman Rumeli During 15th–17th Centuries (Historiographical Aspects)	38
<i>Aleksandar Stoyanov (Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – Balkan Irregular Forces as A Component of Imperial Art of War During the Long 18th Century	60
<i>Simeon Simenonov (Institute of Balkan Studies, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – In the Maelstrom of Revolution: The Transatlantic Odyssey of Louis-Auguste Félix Beaujour	80
<i>Bianca Garcia (American University in Bulgaria)</i> – Captain William Kidd Between Piracy and Privateering at the Turn of the 18th Century	90
<i>Tzvetan Radulov (Scientific archive, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – Through Mountains and Forests: Accounts by Foreign Travelers of the Armed Men of the Balkans	101
<i>Nadezhda Alexandrova (Sofia University “St. Kliment Ohridski”)</i> – We in the Course of Time: Vasil Levski’s Letter to Panayot Hitov from a New Perspective	129
<i>Raia Zaimova (Institute of Balkan Studies, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – Uprising and Revolution – Notes from Bulgarian Prose (19th – Early 20th Century) and the Memory of Tzolo Todorov	141
<i>Boyka Ilieva (South-West University “Neofit Rilski”, Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences)</i> – The Carbonari Writer Silvio Pellico and the Reception of His Work in Bulgaria	154

<i>Vladimir Ignatov (Sofia University “St. Kliment Ohridski”) – “The Time Has Not Yet Come”: A Dramaturgical Reading of Haiduk’s Revenge (“Tsvyatko Voyvoda” By Atanas Uzunov)</i>	180
<i>Maria Pileva (Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences) – Missionaries and Revolutionaries (1858–1878)</i>	199
<i>Nikoleta Patova (Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences) – Regarding a “Revolutionary Drama” on the Pages of the Newspaper “Duma Na Balgarskite Emigranti”</i>	220
<i>Denis Ivanov (Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences) – The Situation of the Bulgarian Volunteers in Serbia in 1876 According to a Report to the Newspaper “Vazrazhdane.” A Myth or Truth?</i>	234
<i>Dimitar Burla (Sofia University “St. Kliment Ohridski”) – Haiduks, Babaites and Revolutionaries in the Theatre of Honor in “Memoirs On the Bulgarian Uprisings”</i>	251
<i>Radoslava Ilcheva (Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences) – The Bulgarian Haiduk and Russian Literature</i>	272
<i>Andriana Spasova (Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences) – Manuscript Sources On the Haiduk Movement Among Bulgarians: Evidence from the Archive of Nayden Gerov</i>	295
<i>Kristina Kamburova (Sofia University “St. Kliment Ohridski”) – The Quiet Revolution of The “Second Rank” Authors: The Literary Contributions of Pope Krasko</i>	309
<i>Nikolay Papuchiev (Sofia University “St. Kliment Ohridski”) – Haiduts in Bulgarian Folklore and Their Souvenir Representation in Contemporary Mass Culture</i>	320
<i>Maria Marinova (Sofia University “St. Kliment Ohridski”) – “Hayduti” Or Rebels – About a Bulgarian Board Game</i>	343
<i>Elmira Vassileva (Institute of Balkan Studies & Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Sciences) – An American in the Balkans: Ellen Stone, Protestant missionary activities and Bulgarian revolutionary movement</i>	357